

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkei
Irenai Degutienei

2011 m. rugsėjo 29 d.
Vilnius

Gerbiama Seimo pirmininke,

DĖL ĮSTATYMŲ LEIDYBOS INICIATYVOS TEISĖS ĮGYVENDINIMO

2011 m. rugsėjo 20 d. Seimas po pateikimo gražino iniciatoriams tobulinti Referendumo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (Nr. XP-3431(2)), Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (Nr. XP-3432(2)). Kviečiame peržiūrėti šį sprendimą, esame tikri, kad realios galios suteikimas piliečiams naudotis įstatymų leidybos iniciatyvos teise būtų naudingas jaunai mūsų šalies demokratijai, paskatintų Lietuvos žmones domėtis valstybės reikalais bei dalyvauti jų tvarkyme.

Nerimą kelia ne tik tai, kad be didesnių diskusijų projektai, kurie, mūsų nuomone, turėtų pozityvios įtakos pilietinės galios ugdymui, buvo atmesti. Verčia susirūpinti argumentai, kuriuos Seimo plenariniame posėdyje išsakė vienas iš Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų partijos lyderių Jurgis Razma, pasak kurio, už tokių įstatymų iniciatyvų slypi partijų ir įvairių grupių politinės, populistinės užmačios. Nepritariame tokiam piliečių iniciatyvas marginalizuojančiam požiūriui ir manome, kad aktyvus piliečių dalyvavimas valdant savo šalį turėtų būti artimiausia siekiamybe, kaip ir priemonės, skatinančios pilietiškumą, žmonių saviraišką, stiprinančios pilietinę galią.

Kaip žinia, Lietuvos įstatymuose įtvirtintos konservatyvios nuostatos, susijusios su piliečių įstatymų leidybos iniciatyva. Toks reguliavimas suprantamas ir pateisinamas nepriklausomybės atkūrimo laikotarpio trapių socialinių, politinių įvykių kontekste, kuomet reikėjo išsaugoti Lietuvos valstybingumą, kurti valstybę. Tačiau akivaizdu, kad mūsų dienomis valstybingumui grėsmę pradeda kelti pernelyg pasyvus piliečių dalyvavimas šalies valdyme, ties kritine riba atsidūręs pasitikėjimas pagrindinėmis valdžios institucijomis, didėjantis žmonių nusivylimas savo valstybe, valdžios ir piliečių atskirtis.

Esame tikri, kad esamas įstatymų leidybos iniciatyvos reguliavimas turi būti peržiūrėtas, o Lietuvos piliečiams turi būti suteikti realūs svertai dalyvauti šalies valdyme.

Kviečiame Jus dėti pastangas, kad šios Seimo rudens sesijos darbotvarkėje atsirastų įstatymų projektai, kuriais būtų įtvirtintos realios piliečių galimybės surengti referendumą, įgyvendinti kitas įstatymų leidybos iniciatyvas. Ne mažiau reikšminga peržiūrėti susirinkimų ir asociacijų laisvės įgyvendinimą nacionaliniuose teisės aktuose. Šiuo požiūriu svarbu nustatyti nuolatinės susitrinkimų vietas ne tik mūsų šalies sostinėje Vilniuje, bet ir visuose miestuose. Svarbu numatyti konkrečius atvejus, kai galima uždrausti susirinkimus (nustatyti baigtinį tokių atvejų sąrašą), supaprastinti su tuo susijusių teisinių ginčų procedūras, sutrumpinti jų sprendimo terminus, numatyti atsakomybę už trukdymą pasinaudoti teise į taikius susirinkimus ir kt.

Esame tikri, kad šie pasiūlymai paskatintų diskusiją tarp valdžios ir piliečių, paskatintų žmones dalyvauti asociacijų, judėjimų, bendruomenių veikloje. Tai, mūsų nuomone, sustiprintų pilietinę galią ir mūsų valstybę.

Pagarbiai,

Abrašėnėnys Bronius Lietuvos kultūros kongreso tarybos
pirmininkas *Abrašėnys*
Poivilas Sylys VU profesorius *PS*

Romas Laenta VU prof. *RL*

Edita Milaševičiūtė *Edita*

Alfonso Raemelis MRU profesorius

Leonas Šimantas profesorius *Šimantas*

Antanas Kudrys daktaras Mokėjų Akademija *Kudrys*

Antanas Kubakauskas VDU profesorius *AK*

Vytautas Budnikas LŽTA pirmininkas,
"Povilas" užd. redaktorius

Saulius Sondeckis profesorius, dirigentas

Vytautas Bakas, mok. patarėjas profesorius ir jaunesnysis
universiteto mok. patarėjas *Bakas*

SAULIUS VENGRIŠ VDA prezidentas *Vengriš*